

سخن سردبیر

این شماره مجله در روزهایی برای چاپ آماده می‌شود که ایران روزهای ناخوشی را می‌گذراند. ایران سال‌هاست که ناخوش است. سیاستش ناخوش است. فرهنگش ناخوش است. هنرش ناخوش است. مدرسه‌اش ناخوش است. دانشگاهش ناخوش است. اقتصادش ناخوش است. و از همه بدتر اینکه، به خشونت و نفرتی بدخیم دچار شده است. ضرب‌و شتم دختران جوان در تاریخ بلند و فرهنگ مبتنی بر قوت این کشور سابقه ندارد. به کجا رسیده‌ایم؟ ایمانمان تا بدان حد است که مرگ دیگری در نزدمان سهل است؟ بعد از این به کجا می‌خواهیم برویم؟ ایران خانه همه ماست. امیدوارم گوشی برای شنیدن حرف‌های این جوان‌ترین نسل که به عرصه رسیده پیدا شود؛ نسلی که جز جوانی هیچ ندارد. نه ژن برتری دارد، نه به امیدی دلخوش است، و نه آینده‌ای پیش روی خود می‌بیند. این نسل را مثل نسل‌های قبل نسوزانیم. در این ایام ناخوش خبر ناخوش دیگری هم شنیدم و آن افزایش سرسام‌آور و چندمین بار قیمت کاغذ تحریر بود. این یعنی آخرین ضربه بر پیکر نیمه‌جان نشر. یعنی آخرین میخ بر تابوت مطبوعات غیردولتی. یعنی تعطیلی کتاب. یعنی تعطیلی فرهنگ. این بحران کاغذ و نشر بی‌سابقه است. دیگر لازم نیست مطبوعات را ببندند، چون خودشان دارند یک‌به‌یک خودشان را می‌بندند. امیدواریم بتوانیم به لطف محبت و همدلی خوانندگان عزیز چراغ مجله را روشن نگه داریم تا این شب تیره، سیاهکاری از سر بگذارد.

چندی پیش اطلاعیه‌ای در صفحه اینستاگرام مجله منتشر کردم و اعلام کردم که مجله مشترک می‌پذیرد. خوانندگان زیادی از سراسر ایران تماس گرفتند و مشترک مجله شدند. استقبال این خوانندگان و علاقه‌ای که در جریان مکاتباتشان به مجله مترجم نشان دادند بسیار موجب دلگرمی شد و متوجه شدم که برخی این مجله را با چه عشقی می‌خوانند و جمع می‌کنند و برآن شدم که این تلاش را مضاعف کنم تا جوابگوی انتظارات خوانندگان عزیز باشم. چنان‌که خوانندگان عزیز مستحضر هستند، ترجمه یک فعالیت مهم اجتماعی و فرهنگی و علمی است، فعالیتی پیچیده و چندلایه که از بسیاری از عوامل تأثیر می‌پذیرد و بر بسیاری از نظام‌های فرهنگی تأثیر می‌گذارد و ممکن است خود دچار بحران شود و یا عامل

بحران در حوزه‌های دیگر گردد. ترجمه از نظر ما صرفاً موضوعی برای پژوهش‌های دانشگاهی نیست؛ و قصد ما هم صرفاً توصیف نیست؛ بلکه ترجمه یک مسئله اجتماعی است و قصد ما هم شناخت و آموزش و تغییر است.

نگاهی به فهرست مطالب هر شماره مجله تنوع علایق ما را نشان می‌دهد: نظریه ترجمه، گفت‌وگو، نقد ترجمه، تاریخ ترجمه، آموزش و ویرایش ترجمه. ولی این تنوع، تفننی نیست و این علائق، به هم پیوسته‌اند و هدفی واحد را دنبال می‌کنند که افزایش علم و بینش مترجمان است. ممکن است مترجمانی باشند که خیال کنند ترجمه امری بدیهی و کاری ذوقی و فردی است و خود را بی‌نیاز از هر نوع آموختن ببینند ولی هیچ مترجمی نمی‌تواند خود را از آگاهی نظری و آشنایی با بینش دیگر مترجمان حرفه‌ای درباره ترجمه بی‌نیاز ببیند. و البته رسم مترجمان در دنیای حرفه‌ای ترجمه هم چنین نیست. مترجم حرفه‌ای خود را از آشنایی با هر نوع علم و بینش درباره ترجمه محروم نمی‌کند، چون مترجمان امروزه فقط ترجمه نمی‌کنند بلکه در مورد ترجمه‌هایشان هم به‌ناچار صحبت می‌کنند و لذا به زبانی مشترک برای صحبت کردن درباره ترجمه نیازمندند. آشنایی با وجوه مختلف ترجمه نه فقط علم و بینش می‌دهد بلکه مترجم حرفه‌ای را قادر می‌سازد از دنیای بسته خود بیرون بیاید و با همکاران خود وارد دیالوگ بشود.

مجله مترجم در آغاز بر وجه آموزشی ترجمه تأکید داشت. امروز هم ما اساساً خود را مجله‌ای آموزشی می‌دانیم، ولی مخاطب ما دیگر فقط ترجمه‌آموز نیست بلکه مترجم حرفه‌ای را نیز شامل می‌شود و لذا آموزش ما نه فقط علم ترجمه، بلکه بینش نظری به ماهیت ترجمه را نیز در بر می‌گیرد. لازم به ذکر است که در چند شماره اخیر بخش آموزش و ویرایش ترجمه را تقویت کرده‌ایم و امیدواریم که این نوع آموزش حرفه‌ای ترجمه، به خصوص برای کسانی که در مراحل آغازین ترجمه هستند، مفید باشد.

سردبیر

۳۰ شهریور ۱۴۰۱